MINUTES OF THE ENVIRONMENT PUBLIC HEARING

MINUTES OF THE PUBLIC HEARING FOR PROPOSED EXPANSION IN EXISTING UNIT OF SUGAR FACTORY (FROM 4,900.0 TCD TO 7,500.0 TCD), CO-GEN (FROM 11.0 MW TO 30.0 MW) & MOLASSES BASED DISTILLERY (FROM 30.0 KLPD TO 200.0 KLPD) PROPOSED BY PROJECT PROPONENT M/S JAKRAYA SUGAR LTD., AT POST-WATWATE, TAL-MOHOL, DIST-SOLAPUR, MAHARASHTRA

The public hearing for proposed expansion in the existing unit of Sugar Factory (From 4,900.0 TCD to 7,500.0 TCD), Co-gen (From 11.0 MW to 30.0 MW) and Molasses Based Distillery (From 30.0 KLPD to 200.0 KLPD) proposed by Project Proponent M/s Jakraya Sugar Ltd., At Post – Watwate, Tal-Mohol, Dist-Solapur, Maharashtra was conducted on 16th July , 2019 at 11.30 a.m. at the site of the said industry.

As per the Notification dated 14-09-2006 issued by Ministry of Environment, Forest & Climate Change, Govt. of India, (MoEFCC, Gol), New Delhi and subsequent amendment on 01-12-2019, Member Secretary, Maharashtra Pollution Control Board, Mumbai has constituted Public Hearing Panel vide Office Order No.E-46 of 2019 issued under letter no.BO/JD (WPC)/PH/B-2566, Dated 09-07-2019 as below:-

- District Magistrate, Solapur
 or his representative not below the
 rank of an Additional District Magistrate
- 2) Regional Officer, MPCB, Pune Member(Representative of Maharashtra Pollution Control Board)
- 3) Sub Regional Officer,Maharashtra Pollution Control Board,Solapur

Shri. Prashant Bhosale, I/c Sub Regional Officer, MPCB, Solapur and Convener of the Public Hearing Committee welcomed Hon'ble Chairman of the Public Hearing Committee, Member of the Public Hearing Committee, Company Officials, Government Officials and public who were present in large number and informed that as per the EIA Notification of Ministry of Environment, Forest & Climate Change, Govt. of India, (i.e. MoEFCC, GoI) dated 14th September, 2006 as amended on 1st December, 2009, it is mandatory to conduct prior public consultation to certain projects which are covered in the schedule of the said Notification.

He informed that the Sub Regional Office, MPCB, Solapur was in receipt of application of M/s Jakraya Sugar Ltd., At Post — Watwate, Tal-Mohol, Dist-Solapur, Maharashtra for proposed expansion in the existing unit of Sugar Factory (From 4,900.0 TCD to 7,500.0 TCD), Co-gen (From 11.0 MW to 30.0 MW) and Molasses Based Distillery (From 30.0 KLPD to 200.0 KLPD) at the existing site of the industry.

The Convener further informed that the project is in operation outside of notified industrial area and as per EIA Notification, 2006 the category of project falls under Category A 5 (j), 1 (d) and 5 (g). Convener of the Public Hearing Committee informed that the aim of conducting prior public consultation is to make aware, local people who can be participant in the hearing and they should know the developmental activities and Environment Management Plan of the unit.

Project Proponent had sought permission from MoEFCC, GoI for sanction of TOR and for preparation of Environment Impact Assessment and MoEFCC, GoI has sanctioned ToR 3rd December, 2018.

As per said Notification, 30 days' advance public notice was published in the newspapers in Daily Lokmat and Dainik Sanchar in Marathi and in English on 14-09-2019. The public were appealed to send

their suggestions or objections regarding the proposed expansion of the concerned unit.

Also a copy of EIA report and executive summery were made available at various notified offices of Government i.e. Environment, Forest & Climate Change, West-East Division Office, New Secretariat Building, Ground Floor, East Wing, Civil Lines, Nagpur - 440 Additional District Magistrate 001; District Magistrate Office-Solapur; Office- Solapur; Zilla Parishad Office- Solapur; District Industries Centre-Office, Solapur; Tahsil Office-Mohol, Dist- Solapur; Block Development Officer, Panchayat Samitee, Mohol, Dist-Solapur, Gramsevak/Sarpanch, Grampanchayat offices at Watwate, Yenaki, Jamgaon BK, Arbali, Miri, Tal - Mohol, Dist- Solapur; Sub Wagholiwadi, Inchgaon, Wagholi, Regional Office, MPCB, Solapur; Regional Office, MPCB, Pune and at Head Office of MPCB at Mumbai; Environment Department, Govt. of Maharashtra, Mumbai and on the website of MPCB. The public in general were appealed to send any suggestion or objection regarding the expansion of above project. The Convener further informed that few objections and supporting letters for expansion are received by local MPCB Office, Solapur. The Sub Regional Office, Solapur is in receipt of letters for objection of the proposed expansion and also receipt of letters supporting the expansion of the project. They have been informed the date and time of the meeting.

He appealed to the Chairman of the Committee to allow to start the proceedings.

Shri. Dilip Khedkar, Regional Officer, MPCB, Pune and Member, Environment Public Hearing Committee informed participants that just now Convener of the Meeting informed about the conducting of the meeting. The project proponent has planned the expansion in the project sugar, co-gen and distillery. This meeting is called to raise the doubts,

suggestions or objections regarding environmental angle of the proposed expansion of the project.

He informed that the Chairman of this Public Hearing Committee is Additional District Magistrate, Solapur, Representative of MPCB is Regional Officer, MPCB, Pune, who is Member of the Public Hearing Committee and Sub Regional Officer, MPCB, Solapur is Convener of the meeting. First the Environment Consultant of the Project will give presentation. After presentation, the participants may raise their suggestions, doubts, objections regarding Environment Management Plan. While raising the suggestions, first name and place of residence be informed. He directed Environment Consultant to give presentation in Marathi, an official language of the Maharashtra State.

The Environment Consultant appointed by the company has gave the presentation of the expansion project and Environment Management Plan in detail. He informed that the project site is 4.70 k.m. distance from Great Indian Bustard Sanctuary. Hence the project falls under Environmental Sensitive Zone (ESZ). The Project Proponent have to obtain the permission from National Board for Wild Life (NBWL) alongwith Environment Clearance from MoEFCC, Gol.

After the presentation, Shri Dilip Khedkar, Regional Officer, MPCB, Pune and Member, Environment Public Hearing Committee asked the participants that if anybody needs further details or explanation on a particular point, may ask to give explanation. Environment Consultant will be directed to inform accordingly. Member, Environment Public Hearing informed that this is open public hearing. An opportunity is given to local people to raise any issue, suggestion in environmental angle of the project. There might be other local issues for which there is separate platform. Before raising the suggestion or objection, name and name of the residence be informed.

Followings have participated during the discussions and the Answers given by the Project Proponent / Project Consultant / Public Hearing Committee:-

1) <u>Shri. Birudev Nagnath Honmane, Resident of Watwate, Tal-Mohol,</u> <u>Dist-Solapur –</u>

After expansion of the project, there will be increase in quantity of effluent. What will be the type of the effluent and whether it will be beneficial or any ill-effects on the surrounding area?

Environment Consultant informed that the effluent will be generated through sugar unit and co-gen unit. It will be around 700.0 M3/day.

It will be treated through primary, secondary and tertiary treatment and will be recycled and reused in the premises for development of green belt. The treated effluent after drip irrigation will be made available to local farmers. The local person also asked whether there will any ill-effects on surrounding area. This is to inform that as per the directives of Central Pollution Control Board (CPCB) and Maharashtra Pollution Control Board (MPCB), Online Monitoring System is installed in the plant, which is connected to MPCB and CPCB server. Any minor change in the effluent quality and stack, automatically alarms the system. If project proponent does not rectify, stringent action is initiated against the industry.

The spent wash which is produced in the distillery will be converted into powder form or will be burnt. The local people will not suffer due to increase in effluent, as not a single drop of effluent will go outside the project.

2) <u>Shri. Prabhakar Bhimrao Patil, Resident of Miri, Tal-Mohol, Dist-Solapur :-</u>

I am farmer. Due to expansion of the project, how much production of sugar will increase?

Environment Consultant answered that 11% of sugar production gets out of the total sugarcane crushing. But Project Proponent decided to produce alcohol from sugarcane juice, as further production of Ethanol will be profitable.

3) Shri. Eknath Waghmare, Resident of Watwate, Tal-Mohol, Dist-Solapur:-

I am agriculturist. All three projects should be sanctioned. How much electricity will be produced?

Environment Consultant informed that 30.0 MW electricity will be produced. The production will be more than double. The electricity will be used in the production activities and remaining will be handed over to Maharashtra State Electricity Distribution Company Ltd., due to which there will enough availability of electricity with the Government.

4) Shri. Vithoba Krishna Jagdale, Resident of Arbali, Tal-Mohol, Dist-Solapur:-

I am farmer and residing adjacent to the project site. Due to expansion in electricity production, what benefit the adjacent farmers and Nation will be get?

After consuming the electricity for the production activities, the remaining electricity will be handed over to Maharashtra State Electricity Distribution Company Ltd. The electricity cannot be handed over directly to local farmers. As there will be enough availability of electricity, it is beneficial to our Nation.

5) Shri. Rafik Patil, Resident of Miri, Tal-Mohol, Dist-Solapur

I am local farmer. Whether condensed water from the sugarcane can be recycled and reused?

There is 68% of water in the sugarcane. Almost 94-95 % of water can be recycled and reused. Hence the project management has to take only drinking water from outside i.e. from local body.

6) <u>Shri .Ramchandra Patil, Resident -Vadapur, Tal- South</u> <u>Solapur, Dist-Solapur:-</u>

Due to expansion of the project, there will total transformation of the villages. Hence, he congratulated the Board of Directors of the project. He asked due to expansion of the project, whether hazardous solid waste will be produced and how it will be disposed of?

Environment Consultant answered that there is no production of any hazardous solid waste in the project. The sludge from the yeast will be removed and will be used as compost. In future, the water from the yeast will be removed and will be used for the agriculture. The ash from the boiler is used as manure in the agriculture fields. The Used Oil of the project will be used as fuel in the boiler.

7) <u>Shri. Gajendra Shankar Waghmare, Sarpanch, Wagholi</u> <u>Grampanchayat, Tal-Mohol, Dist-Solapur:-</u>

Due to expansion of the project, whether there will be any threat of air pollution and any ill-effects on the habitation?

Environment Consultant informed that there is no use of any hazardous or poisonous liquid in the process. The Electro Static Precipitator will be installed to the chimney attached to the boiler, due to which the dust particles or ash will be arrested. The tar roads will be developed to avoid dust pollution.

Environment Consultant further informed that there will not be any ill-effects on the habitation. The report has to be submitted in

each six months to MoEFCC, Western Zone Office at Nagpur and to MPCB. The officials of CPCB do visit the site for survey.

8) <u>Shri. Raghunath Honrao, Resident – Wagholi, Tal-Mohol, Dist – Solapur :-</u>

In the expanded project, where the air pollution control devices will be fitted and in operation to avoid air pollution?

The boiler which is attached to chimney will be provided Electro Static Precipitator, which gives the efficiency of 99.9%. As per directives of CPCB and MPCB, Online Monitoring System is installed and in operation.

9) <u>Shri. Vilas Damodar Tiwari, Resident – Yenaki, Tal-Mohol, Dist-</u> <u>Solapur :-</u>

I am local farmer. The doubts are cleared of the local farmers of the area. Hence, the project should be approved.

10) Shri. Baliram Nivrutti Gund, Resident of Yenki, Tal-Mohol, Dist – Solapur:-

Staying 1.0 k.m. away from the project site. As project is going to be expand, whether local people will get job opportunity?

Project Proponent answered that there are 400 workers in the project. After expansion, nearly 250-300 personnels may get job opportunities. There are 25 villages near the project. The 10th and 12th pass, technical diploma holders have been given job opportunities. Now there are less chances of getting more income in the agriculture fields. Hence, one person of one household should get job opportunities. This is an aim here. All the participants welcomed the same by clapping hands.

C1

C

C

C

C

11) <u>Shri. Madhav Bhagwan Gund, Resident of Yenki, Tal-</u> <u>Mohol, Dist-Solapur</u>:-

He is Member of the project. The local farmers are benefitted due to this project. After expansion, whether agriculturists will be benefitted?

Everybody is partner of the project. All farmers will be benefitted in future also.

12) <u>Shri. Mahadev Jagtap, Resident of Sohale, Tal-Mohol,</u> <u>Dist- Solapur :-</u>

Due to expansion of the project, local people will be benefitted. But while coming to the project site, first we have to plan about the petrol and diesel. Hence, we should get the petrol and diesel.

Project proponent informed that there is one petrol pump on the project site. It is a consumer petrol pump, where the tractors get the diesel. Now there is a two-wheeler in every household. The discussions are going on with the management of the Hindustan Petroleum and it is agreed by them to open a petrol pump on retail basis. It means those who pay will get the petrol or diesel. It may be materialised.

13) Shri. Parmeshwar Narayan Gundale, Resident of Inchgaon, Tal - Mohol, Dist - Solapur:-

The local farmers were used to stay in sad conditions. But due to this project, he is experiencing good days. Due to this project, the sugarcane is get sold. This year, the project has given most increased rate for sugarcane in Maharashtra. The local agriculturists are staying in a satisfied condition. He used to cry due to his difficult days. Now there are tears in his eyes for good and happy days. Now project proponent is

requested that welfare schemes should be extended to the workers.

14) Shri Hari Ghule, Resident – Yenki, Tal-Mohol, <u>Dist-Solapur :-</u>

Project should be started at the earliest.

15) <u>Shri Y. Chenna Kesava Reddy, Social Worker,</u> <u>Danda Konddamma Charitable Trust, Hyderabad:-</u>

This agro based project is beneficial to local farmers and local area. Hence, it should be approved. The Project Proponent should utilise Corporate Social Responsibility (CSR) Fund in the villages which are in area of 10 k.m. radius. The Corporate Environment Responsibility (CER) Fund should also be utilised in the nearby villages. The medical camp be arranged periodically. The rain water harvesting should be implemented in the villages. Then only the ground water level will increase. The project proponent should adopt certain villages.

Environment Consultant of the Project Proponent informed that the suggestions given are already inserted in the Environment Impact Assessment Report.

16) <u>Shri Hiralal Kashid Tamboli, Resident Jamgaon, Tal-</u> <u>Mohol, Dist-Solapur</u>:-

He is a agriculturist. When there is crushing season, there is heavy traffic on the road which goes to the factory. The roads are totally damaged. The project proponent does sprinkle the waste water to avoid dust pollution. But it creates air pollution. How air pollution will be prevented?

The Project Proponent informed that the roads nearby the factory are totally damaged. The treated, water from the Effluent Treatment Plant is sprinkled to avoid dust pollution. Hence it is requested to District Administration to develop the road. The PWD informs that the

roads are notified as Village Roads, which have capacity of carrying only 20 Tons load. With the help of local representatives, the main road which comes from Mohol via Ankoli to Inchgaon, Yenki to Watwate is declared as State High Way and the road will be of 60 centimeters thickness. It will be tar road. Hence, there will not any dust pollution threat, and no water sprinkling.

17) <u>Shri. Anjaneyya Nagenhalli, Chairman and Founder, Samagra Parivartan Samudaya, At Post-Erani, Tal-Ranibennur, Dist-Haveri, Karnataka :-</u>

While supporting the expansion of the project, he suggested that local people should be given job opportunities. The reasonable price should be given to sugarcane agriculturists, as they are back bone of the development. The green belt should be developed as per the directives of CPCB and MPCB. The health camps should be arranged periodically for workers and local people. He informed that he is giving suggestions in writing also.

18) H. Madhubabu, Social Activist, Hyderabad:-

He informed that he supports the expansion. The written letter is also sent to MoEFCC, Govt. of India and copy of the same is given to the Committee.

Member, Environmental Public Hearing Committee asked all the NGOs and Social Activists why they came long way to project site to support the expansion?

The Social Activist Shri Madhu Babu from Hyderabad informed that biggest population of country is Unemployment. Due to this project, the local people will get the job opportunities. Project proponent also promises environment protection of the area. He has given suggestions in writing which includes development of green belt and provision of medical facilities to local villagers.

Member, Environmental Public Hearing Committee informed that on behalf of MPCB, he is giving some suggestions:-

 The project proponent has obtained Environment Clearance for the distillery and also have a Consent to Operate. Whether project proponent has complied 100% all the terms and conditions of the consent.

Environment Consultant informed that certification is already granted by the Ministry of Environment, Forest and Climate Change, Govt. of India and copy of the same is already submitted to MPCB.

2) During the meeting, the question regarding disposal of solid waste is discussed. How the ash from the boiler is disposed of?

Environment Consultant further answered that this is bagasse-based project. The ash is used in the agriculture fields. Nearly 30-35% is used for composting.

Member, Environment Public Consultant informed that as per the terms and conditions of the consent, the ash should be sold to local brick manufactures. It should be followed. Environment Consultant promised for the same.

3) Though the green belt development is carried, as per new guidelines, the green belt should be developed round the project. As the project falls under "Eco Sensitive Zone" (ESZ), all the guidelines should be followed which will thoroughly verified by MoEFCC.

Environment Consultant promised to follow the guidelines.

4) During the meeting, the issue of sprinkling of water is discussed. The sprinkling of water on the road to avoid dust pollution is a correct step. But the treated water or fresh water should be sprinkled.

Environment Consultant informed that fresh water or additional condensated water only will be sprinkled.

Member, Environmental Public Hearing Committee appealed the participants to raise their suggestions, objections if any. There was no response.

Member, Environmental Public Hearing Committee while concluding the meeting informed that after publishing the notice of public hearing, the local MPCB Office Solapur received some objections and also letters of supporting the expansion. During the meeting, few letters for supporting the expansion are received. The suggestions, objections raised during the meeting will be included in the minutes of the meeting and it will be submitted alongwith Final Environment Impact Assessment Report and objections and supportive letters and videography to an Expert Committee of Ministry of Environment, Forest and Climate Change, Govt. of India, New Delhi. The Expert Committee will take further decision accordingly.

Member, Environment Public Hearing Committee thanked all participants who came in large number, government officials, project officials and declared that the proceeding of the meeting is concluded.

Meeting ended extending thanks to the Chair.

The letters supporting the expansion in 10 nos and letters of

objections in 03 numbers are enclosed herewith.

(Shri. Prashant Bhosale)

Convener of the Public

Hearing Committee.

And

I/c, Sub Regional Officer, MPCB, Solapur

(Shri. Dilip Khedkar)

Member of the Public

Committee. Hearing

and

Regional Officer, MPCB, Pune

(Shri. Ajit Deshmukh)

Chairman,

Public Hearing Committee

and

Additional District Magistrate, Solapur

Dist - Solapur

पर्यावरण विषयक जाहिर जनसुनावणी इतिवृत्त

प्रकल्प प्रवर्तक मेसर्स जकराया शुगर लिमिटेड, मुक्काम पोस्ट - वटवटे, तालुका-मोहोळ, जिल्हा - सोलापूर यांच्या प्रस्तावित ऊस गाळप क्षमता विस्तार ४,९००.० टन/प्रतिदिन पासून ७,५००.० टन/प्रतिदिन पर्यंत, सहविद्युत निर्मिती प्रकल्प - ११.० मेगावॅट क्षमते पासून ३०.० मेगावॅट क्षमतेपर्यंत व मळीवर आधारित आसावणी प्रकल्प क्षमता ३०.० किलोलिटर/दिन वरुन २००.० किलोलिटर/दिन संदर्भात पर्यावरण विषयक जाहिर लोकसुनावणी बाबतचा इतिवृतांत

प्रकल्प प्रवर्तक मेसर्स जकराया शुगर लिमिटेड, मुक्काम पोस्ट - वटवटे, तालुका- मोहोळ, जिल्हा - सोलापूर यांच्या प्रस्तावित ऊस गाळप क्षमता विस्तार ४,९००.० टन/प्रतिदिन पासून ७,५००.० टन/प्रतिदिन पर्यंत, सहविद्युत निर्मिती प्रकल्प - ११.० मेगावॅट क्षमते पासून ३०.० मेगावॅट क्षमतेपर्यंत व मळीवर आधारित आसावणी प्रकल्प क्षमता ३०.० किलोलिटर/प्रतिदिन वरुन २००.० किलोलिटर/प्रतिदिन संदर्भात पर्यावरण विषयक जाहिर लोकसुनावणी दिनांक १६ जुलै, २०१९ रोजी सकाळी ११.३० वाजता प्रकल्प स्थळावर आयोजित करण्यात आलेली होती.

भारत सरकारच्या पर्यावरण, वने व हवामान बदल मंत्रालयाच्या अधिसुचना दिनांक १४-०९-२००६ व सुधारित अधिसुचना दिनांक ०१-१२-२००९ अनुसार सदस्य सचिव, महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, मुंबई यांनी त्यांच्या कार्यालयीन आदेश क्रं. ई-४६, व्दारा पत्र क्रं.बीओ/जेडी/डब्लुपीसी/पीएच/बी-२५६६ दिनांक ०९ जुलै, २०१९ अन्वये खालीलप्रमाणे पर्यावरण विषयक जाहिर लोकसुनावणी समिती गठित केली:-

 9) जिल्हादंडाधिकारी, सोलापूर किंवा त्यांचे प्रतिनिधी (अतिरिक्त जिल्हादंडाधिकारी यांच्यापेक्षा कमी दर्जाचा नसावा)

_ सदस्य

_ अध्यक्ष

२) प्रादेशिक अधिकारी, महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, पुणे (महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ,मुंबई यांचे प्रतिनिधी)

_ समन्वयक

3) उप प्रादेशिक अधिकारी, महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, सोलापूर

श्री प्रशांत भोसले, प्रभारी, उप प्रादेशिक अधिकारी, मप्रनि मंडळ, सोलापूर तथा समन्वयक, पर्यावरण विषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी पर्यावरण विषयक जाहिर लोकसुनावणी समितीच्या अध्यक्षांचे प्रकल्प प्रवर्तकांचे प्रतिनिधी व मोठ्या संख्येने उपस्थित असलेल्या स्थानिक जनतेचे स्वागत केले. समितीच्या अध्यक्षांच्या परवानगीने पर्यावरण विषयक जाहिर लोकसुनावणी बाबतची प्रस्तावना विषद केली.

समन्वयक, पर्यावरण विषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी असे सांगितले की भारत सरकारच्या वने व पर्यावरण मंत्रालय, नवी दिल्ली यांच्या दिनांक १४ सप्टेंबर, २००६ व सुधारित दिनांक १ डिसेंबर, २००९ च्या अधिसूचनेनुसार विशिष्ट प्रकल्पांना पर्यावरणविषयक अनुमती घेणे बंधनकारक असून त्यापुर्वी पर्यावरण विषयक जाहीर लोकसुनावणी आयोजीत करणे बंधनकारक करण्यात आलेले आहे. श्री भोसले यांनी असे सांगितले की उप प्रादेशिक कार्यालय, सोलापूर यांना प्रकल्प प्रवर्तक मेसर्स जकराया शुगर लिमिटेड, मुक्काम पोस्ट - वटवटे,

तालुका- मोहोळ, जिल्हा - सोलापूर यांच्या प्रस्तावित ऊस गाळप क्षमता विस्तार ४,९००.० टन/प्रतिदिन पासून ७,५००.० टन/प्रतिदिन पर्यंत, सहविद्युत निर्मिती प्रकल्प - ११.० मेगावॅट क्षमतेपासून ३०.० मेगावॅट क्षमतेपर्यंत व मळीवर आधारित आसावणी प्रकल्प क्षमता ३०.० किलोलिटर/प्रतिदिन वरुन २००.० किलोलिटर/प्रतिदिन संदर्भात पर्यावरण विषयक जाहिर लोकसुनावणी आयोजित करण्यासाठी अर्ज प्राप्त झाला. सदरहू प्रकल्प घोषित औद्योगिक विभागाच्या परिसराबाहेर कार्यान्वित असून प्रकल्प पर्यावरण अधिसूचना २००६ अन्वये संवर्ग अ ५ (जे), १)ड (व ५ (जी) मध्ये मोडत असल्याने त्यासाठी जाहिर जनसुनावणी घेणे बंधनकारक आहे.

समन्वयक यांनी असे स्पष्टीकरण दिले की पर्यावरण विषयक जाहिर लोकसुनावणीचा मूळ उद्देश प्रकल्प परिसरातील सामान्य जनतेस प्रकल्पाविषयी व प्रकल्पामुळे होणारे परिणाम व त्याबाबत सामान्य जनतेच्या भावना जाणून घेणे, प्रकल्पात बंधनकारक असणा-या प्रदूषण नियंत्रण संयत्रणेची माहिती सामान्य जनतेस देणे व त्यांनी दिलेल्या सूचनेचा विचार करणे आहे. प्रकल्प प्रवर्तकांनी केंद्र शासनाच्या वने,पर्यावरण व हवामान बदल विभागास पर्यावरण आघात मुल्यांकन अहवाल तयार करण्याची परवानगी मागितली व सदरहू विभागाने दिनांक ०३ डिसेंबर, २०१८ रोजी त्यास मान्यता देण्यात आली.

वरिल पर्यावरण अधिसुचनेनुसार ३० दिवस अगोदर स्थानिक वृत्तपत्रात पर्यावरण विषयक जाहीर लोकसूनावणी सूचना देणे बंधनकारक आहे. त्याअनुषंगाने उप प्रादेशिक कार्यालय, सोलापूर यांनी स्थानिक वृत्तपत्र दैनिक लोकमत व दैनिक संचार यात मराठी व इंग्रजीत दिनांक १४ जून, २०१९ रोजी जनसुनावणीबाबत

जाहीर सूचना प्रकाशित केलेली होती. त्यात सामान्य जनतेस उपरोक्त प्रकल्पाविषयी काही अपेक्षा, हरकती, सूचना असल्यास त्या लेखी स्वरुपात नोंदविण्याचे आवाहन करण्यात आले होते. त्याप्रमाणे नियोजित प्रकल्पाविषयीचा पर्यावरण मुल्यांकन आघाताची प्रत मा. जिल्हादंडाधिकारी कार्यालय, सोलापूर, मा. अप्पर जिल्हादंडाधिकारी कार्यालय, सोलापूर, जिल्हा परिषद, सोलापूर, जिल्हा उद्योग केंद्र, सोलापूर, तालुका तहसिल कार्यालय- मोहोळ, जिल्हा - सोलापूर, गटविकास अधिकारी, पंचायत समिती, मोहोळ, तालुका-मोहोळ, जिल्हा-सोलापूर, ग्रामसेवक/सरपंच, ग्रामपंचायत, कार्यालय-मौजे वटवटे, येणकी, जामगाव (बुद्रुक), अरबाळी, मिरी, वाघोलीवाडी, इंचगाव, वाघोली, तालुका - मोहोळ, जिल्हा सोलापूर, मुख्यालय, महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, मुंबई, प्रादेशिक कार्यालय,महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, पुणे, उप प्रादेशिक कार्यालय, महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, सोलापूर, पर्यावरण विभाग, मंत्रालय, मुंबई व मप्रनि मंडळाच्या संकेत स्थळावर सामान्य जनतेसाठी उपलब्ध करण्यात आलेले होते. समन्वयक यांनी असे सांगितले की स्थानिक मप्रनि मंडळ सोलापूर कार्यालयास काही लेखी आक्षेप व प्रकल्पास पाठिंबा असलेली लेखी निवेदने प्राप्त झालेली असून संबंधितांना सुनावणीच्या वेळी उपस्थित राहण्याच्या सूचना देण्यात आलेल्या आहेत. समन्यवयक यांनी उपस्थित असलेल्या सर्वांना त्यांचे काही आक्षेप,हरकती, सूचना असल्यास ती संधि देण्यात आलेली असून ते लेखी वा तोंडी स्वरुपात ती देऊ शकतात. श्री भोसले यांनी पर्यावरण विषयक जाहिर लोकसुनावणी सुरु करण्याची विनंती मा. अध्यक्षांना केली .

श्री. दिलीप खेडकर, प्रादेशिक अधिकारी, मप्रनि मंडळ, पुणे तथा सदस्य. पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी उपस्थितांना सांगितले की बैठकीचे समन्वयकांनी ही पर्यावरणविषयक जनसुनावणी का आयोजित करण्यात आलेली आहे याबाबत माहिती दिलेली आहे. सदरहू कार्यरत प्रकल्पातील ऊस गाळप, आसवणी व सहविद्युत प्रकल्प याचे विस्तारिकरण करण्याचे प्रकल्प प्रवर्तकांनी योजिले आहे. त्यामुळे पर्यावरणावर काही परिणाम होतो का व त्याबाबत आपल्या काही शंका, सुचना वा आक्षेप नोंदविण्यासाठी ही बैठक आयोजित करण्यात आलेली आहे. त्यांनी सांगितले की ह्या बैठकीचे अध्यक्ष हे अतिरिक्त जिल्हादंडाधिकारी असून मप्रनि मंडळाचे प्रतिनिधी म्हणून प्रादेशिक अधिकारी श्री. खेडकर तर बैठकीचे समन्वयक म्हणून उप प्रादेशिक अधिकारी आहेत. प्रथम प्रकल्पाचे पर्यावरण सल्लागार हे सादरीकरण करतील. सादरीकरणानंतर सूचना, आक्षेप नोंदवू शकतात. जर एखादा मुद्दा समजला नाही तर तो सांगावा, पर्यावरण सल्लागारांना परत सांगण्याची सूचना देण्यात येईल. आपले मत, सूचना, आक्षेप नोंदविताना नाव व गावाचे नाव सांगावे. त्यांनी पर्यावरण सल्लागारांना सादरीकरण करण्याची सूचना केली.

प्रकल्पाच्या पर्यावरण सल्लागारांनी पर्यावरण विषयक उपाय योजनांची माहिती सादरीकरणाव्दारे उपस्थित जनसमूहास दिली. त्यावेळी त्यांनी सांगितले की सदरहू कार्यरत व प्रस्तावित प्रकल्पस्थळ हे माळढोक पक्षी अभारण्याच्या क्षेत्रापासून ४.७० कि.मी. अंतरावर येत असल्याने पर्यावरण संवेदनशील क्षेत्रात येते. त्यामुळे सदरहू

विस्तारिकरणास पर्यावरण अनुमती बरोबरच एनबीडब्लुएल यांचीही मंजूरी घेणे आवश्यक आहे.

प्रकल्पाच्या पर्यावरण सल्लागारांच्या सादरीकरणानंतर श्री. दिलिप खेडकर, प्रादेशिक अधिकारी, मप्रनि मंडळ, पुणे तथा सदस्य, पर्यावरणविषयक जाहिर लोकसुनावणी समिती यांनी उपस्थितांना सांगितले की याठिकाणी प्रकल्प पर्यावरण सल्लागार यांनी प्रकल्पाविषयी व पर्यावरण व्यवस्थापन योजनेविषयी सादरीकरण केलेले आहे. जर आपणांपैकी कोणास काही मुद्दा कळाला नसेल किंवा काही शंका असल्यास तो मुद्दा पर्यावरण सल्लागारांना परत सांगण्यास सांगता येईल. त्यांनी सांगितले की ही पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी आहे. या प्रकल्पामुळे पर्यावरणावर काय परिणाम होऊ शकतो त्यासाठी आहे. आपल्या काही सूचना, शंका असल्यास त्या मांडाव्यात. आपले नाव व गावाचे नाव सांगावे. इतर काही स्थानिक मुद्दे असू शकतात. मात्र त्यासाठी दुसरे व्यासपीठ आहे.

उपस्थित नागरिकांनी विचारलेले प्रश्न व त्यास प्रकल्प प्रवर्तक / प्रकल्प सल्लागार / पर्यावरणविषयक जाहिर लोकसुनावणी समिती यांना दिलेली उत्तरे याबाबतची माहिती पुढीलप्रमाणे आहे-

9) <u>श्री.बिरुदेव नागनाथ होनमाने, राहणार - गाव वटवटे, तालुका-मोहोळ,</u> जिल्हा- सोलापूरः-

विस्तारीकरणामुळे उत्पादनात उत्पन्न होणारे वाढींव सांडपाणी हे कोणत्या प्रकारचे असेल व त्या सांडपाण्याचा काही उपयोग होईल का किंवा त्याचा काही त्रास स्थानिकांना होईल काय?

पर्यावरण सल्लागार यांनी सांगितले की प्रकल्पात साखर उत्पादनातून व सहवीज प्रकल्प व आसवणी प्रकल्पातून सांडपाणी उत्पन्न होईल. ते ७००.० घनमीटर/दिन असेल. त्यावर प्राथमिक, दुय्यम व टरशरी प्रक्रिया करुन त्याचा पुनर्वापर प्रकल्पातील हरितपट्टा विकासासाठी करण्यात येईल. त्याचप्रमाणे प्रक्रिया केलेले सांडपाणी ड्रीप इरिगेशनने करुन ते स्थानिक शेतक-यांना देता येईल. स्थानिक व्यक्तीने सांडपाण्याचा काही त्रास होईल का असा प्रश्न विचारला आहे. तर प्रकल्पात ऑनलाईन मॉनिटरिंग सयंत्रणा कार्यान्वित असून ती केंद्रीय प्रदूषण नियंत्रण मंडळ यांच्या सर्व्हरला जोडण्यात

आलेली आहे. त्यामुळे जर सांडपाणी प्रकियेत काही चूक झाल्यास मप्रिन मंडळास व केंद्रीय प्रदूषण नियंत्रण मंडळास त्वरित संदेश जातो. दुर्लक्ष केल्यास प्रकल्प बंद करण्यात येतो.

· आसवणी प्रकल्पात उत्पन्न होणारे स्पेंट वॉश/सांडपाणी ह्याचे पावडर रुपात परिवर्तीत करण्यात येईल किंवा जाळला जाईल. परिसरातील शेतक-यांना काहीही त्रास होणार नाही. एकही थेंब प्रकल्पाबाहेर जाणार नाही.

२) <u>श्री. प्रभाकर भीमराव पाटील, राहणार- गाव मिरी, तालुका-मोहोळ, जिल्हा-</u> सोलापूर:-

मी शेतकरी आहे. उत्पादनात साखरेचे उत्पादन किती वाढेल?

पर्यावरण सल्लागार यांनी उत्तर दिले साखरेचे जेवढे गाळप होते, तेवढा ११% उता-यात साखर उत्पादन वाढेल. पण कारखाना ऊसाच्या रसापासून अल्कोहोल उत्पादन घेणार आहे. कारण त्यापासून मिळणारे इथेनॉलचे उत्पादन हे फायद्याचे राहणार आहे.

3) <u>श्री. एकनाथ वाघमारे, राहणार - गाव वटवटे, तालुका-मोहोळ, जिल्हा-</u> सोलापूरः-

मी शेतकरी आहे. तिन्ही प्रकल्पांना शासनाने मंजूरी द्यावी. वीजप्रकल्प किती मोठा होईल याची माहिती द्यावी.

पर्यावरण सिलागार यांनी उत्तर दिले की वीज ३०.० मे.वॅट पर्यंत उत्पादन होणार आहे. ही आताच्या उत्पादनापेक्षा दुपटीने उत्पन्न होणार आहे. प्रकल्पात वीज वापरल्यावर उरलेली वीज ही महाराष्ट्र शासनाच्या वीज वितरण कंपनीच्या ग्रीडला जोडण्यात येईल. त्यामुळे वीजेची उपलब्धता शासनाकडे राहिल.

४) श्री. विठोबा कृष्णा जगदाळे, राहणार- गाव अरबळी, तालुका-मोहोळ, जिल्हा-सोलापूरः-

मी प्रकल्पाच्या शेजारी राहणारा शेतकरी आहे. प्रकल्पात उत्पन्न होणा-या वाढीव वीजेचा शेजारील शेतक-यांना व देशाला काय फायदा होणार आहे?

कारखान्यात उत्पादनप्रक्रियेसाठी वीज वापरल्यावर उरलेली वीज ही महाराष्ट्र शासनाच्या वीज वितरण कंपनीच्या ग्रीडला जोडण्यात येईल. स्थानिक शेतक-यांना प्रत्यक्ष ती देता येत नाही. शासनाकडे वीजेची उपलब्धतता राहिल, हा देशाला फायदाच होणार आहे.

- ५) श्री. रिफक पाटील, राहणार- गाव मिरी, तालुका-मोहोळ, जिल्हा-सोलापूरः-मी स्थानिक शेतकरी आहे. उत्पादनात ऊसापासून कन्डेनसेट केलेल्या पाण्याचा पुनर्वापर करता येईल का? ऊसात ६८% पाणी असते. जवळजवळ ते ९४-९५% पाण्याचा पुनर्वापर उत्पादनात करण्यात येणार आहे. त्यामुळे कारखान्याला फक्त पिण्याच्या पाण्याशिवाय इतर पाणी घ्यावे लागणार नाही.
- ६) श्री. रामचंद्र पाटील, राहणार- गाव वडापूर, तालुका- द. सोलापूर, जिल्हा-सोलापूर:-

विस्तारिकरणामुळे आजूबाजूच्या गावांचा कायापालट होणार आहे, म्हणून कारखान्याच्या संचालक मंडळाचे अभिनंदन करत त्यांनी प्रश्न विचारला की विस्तारिकरणामुळे प्रकल्पात वाढीव हानीकारक घनकचरा उत्पन्न होणार आहे काय व त्याची विल्हेवाट कशी लावण्यात येईल?

पर्यावरण सल्लागार यांनी उत्तर दिले की उत्पादनात कुठलाही हानीकारक वा घातक घनकचरा निर्माण होत नाही. यीस्टमधील सल्ज काढून तो कंपोस्ट म्हणून वापरणार आहोत. भविष्यात यीस्टमधील पाणी काढून ते शेतीला वापरता येईल. बॉयलरमधील राख ही शेतात खत म्हणून वापरतात. तर प्रकल्पातील युरुड ऑईल हे बॉयलरला इंधन म्हणून वापरतात.

७) श्री. गजेन्द्र शंकर वाघमारे, सरपंच, वाघोली ग्रामपंचायत, तालुका-मोहोळ, जिल्हा - सोलापूर

प्रकल्प विस्तारिकरणामुळे हवा प्रदूषण व अधिवास यावर काही परिणाम होईल काय? प्रकल्प सल्लागार यांनी उत्तर दिले की प्रकल्पात कोणतेही घातक वा विषारी द्रव्याचा वापर होत नाही. प्रकल्पातील बॉयलरच्या चिमणीस इलेक्ट्रो स्टॅटिक प्रेसिपरेटर सयंत्रणा कार्यान्वित करण्यात येणार आहे. त्यामुळे हवेत धुलीकण किंवा राख जाणार नाहीत. त्याचप्रमाणे धुळीचे प्रदूषण टाळण्यासाठी प्रकल्पातील रस्त्यांचे डांबरीकरण करण्यात येईल.

पर्यावरण सल्लागार यांनी सांगितले की अधिवासावर काही परिणाम होतो का यासाठी दर सहा महिन्यांनी केंद्रीय प्रदूषण नियंत्रण मंडळाच्या नागपूर कार्यालयास व महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळास अहवाल द्यावा लागतो. केंद्रीय प्रदूषण नियंत्रण मंडळाचे अधिकारी येऊन येते सर्वेषण करतात. अधिवासावर कुठलागा दुष्परिणाम होणार नाही.

८) <u>श्री. रघुनाथ होनराव, राहणार- गाव - वाघोली, तालुका-मोहोळ, जिल्हा-</u> सोलापूरः-

वाढीव प्रकल्पात हवा प्रदूषण न होण्यासाठी हवा प्रदूषण नियंत्रण सयंत्रणा कुठे कार्यान्वित करण्यात येणार आहे?

• प्रकल्पातील बॉयलरला इलेक्ट्रो स्टॅटिक प्रेसिपरेटर (ईएसपी) कार्यान्वित करण्यात येईल. ईएसपी ९९.९% कार्यक्षमता दाखिते. त्याचप्रमाणे केंद्रीय प्रदूषण नियंत्रण मंडळ व महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळाच्या निर्देशांनुसार प्रकल्पात ऑनलाईन मॉनिटरिंग सयंत्रणा कार्यान्वित आहे.

- ९) श्री. विलास दामोदर तिवारी, राहणार गाव येणकी, तालुका-मोहोळ, जिल्हा सोलापूर:-मी स्थानिक शेतकरी आहे. स्थानिक शेतक-यांच्या शंकांचे निरसन झालेले आहे. तरी प्रकल्पास मान्यता द्यावी.
- १०) <u>श्री. बळीराम निवृत्ती गुंड, राहणार गाव येणकी, तालुका-मोहोळ,</u> जिल्हा - सोलापूरः-

प्रकल्प स्थानापासून १.० कि.मी अंतरावर राहतो. प्रकल्पाचे विस्तारिकरण आहे, तर आजूबाजूच्या गावातील लोकांना नोकरी संधि मिळेल काय? प्रकल्प प्रवर्तकांनी उत्तर दिले की प्रकल्पात सद्यस्थितीत ४०० कामगार काम करतात. विस्तारिकरणामुळे २५०-३०० स्थानिकांना रोजगाराची संधि मिळू शकेल. प्रकल्पाजवळ परिसरातील २५ गावे आहेत. त्या गावातील १० वी, १२ वी पास वा पदवीधर, तांत्रिक पदविका झालेल्या मुलांना नोकरीत संधि दिलेली आहे. शेतीला आता वाढीव उत्पन्न मिळणे अवघड आहे. त्यामुळे घरातील एका मुलाला तरी नोकरी मिळावी असा माझा प्रयत्न आहे. उपस्थितांनी टाळ्या वाजून स्वागत केले.

99) श्री. माधव भगवान गुंड, राहणार - गाव - येणकी, तालुका-मोहोळ, जिल्हा - सोलापूरः-

प्रकल्पाचा सभासद आहे. आतापर्यंत सदरहू प्रकल्पामुळे शेतक-यास फायदा झालेला आहे. मात्र विस्तारिकरणामुळे भविष्यात शेतक-यांना फायदा होईल काय?

प्रकल्प विकासात सर्वांची भागीदारी आहे. भविष्यातही शेतक-यांचा फायदाच होईल.

१२) श्री. महादेव जगताप, राहणार-गाव - सोहाळे, तालुका-मोहोळ, जिल्हा - सोलापूर:-

प्रकल्प विस्तारिकरणामुळे स्थानिकांचा फायदाच होणार आहे. मात्र प्रकल्पात येण्यासाठी वाहनाने यावे लागते. डिझेल व पेट्रोलची सोय करण्यात यावी.

प्रकल्प प्रवर्तक यांनी सांगितले की प्रकल्प स्थानावर एक पेट्रोलपंप आहे. तो कन्झुमर पेट्रोलपंप आहे. म्हणजे आलेल्या टॅक्टर्स डिझेल ते पुरविते. प्रत्येक घरात एक स्वयचित दुचाकी आहेत. सद्या हिंदुस्तान पेट्रोलियम बरोबर चर्चा चालू असून हिंदुस्तान पेट्रोलियम रिटेल पध्तीवर हायवेवर पेट्रोलपंप चालू करण्यास तयार झालेले आहेत. तो रिटेल पध्तीवर असेल, म्हणजे जे पैसे देतील, त्यांना पेट्रोल व डिझेल मिळेल. तर संबंधित व्यवस्थापनाबरोबर बोलणी चालू आहेत, त्यांत यश येईल.

9३) श्री. परमेश्वर नारायण गुंडाळे, राहणार-गाव-इंच, तालुका-मोहोळ, जिल्हा - सोलापूरः-

परिसरातील शेतकरी दुःखी होता. मात्र प्रकल्पामुळे त्यास चांगले दिवस आले. आता प्रकल्पामुळे शेतक-यांचा ऊस विकला जातो. कारखान्याने महाराष्ट्रात सर्वात जास्त भाव दिलेला आहे. परिसरातील शेतकरी समाधान आहे. पूर्णी दुःखाश्रू येत असत, आता आनंदाश्रू येतात. आता कारखान्याने कामगारांना सुविधा, सोयीसवलती देण्यात याव्यात.

- 98) श्री. हिर घुले, राहणार गाव येणकी, तालुका-मोहोळ, जि.सोलापूरः-प्रकल्प त्वरित कार्यान्वित व्हावा.
- 9५) वाय, चेन्ना केसावा रेड्डी, सामाजिक कार्यकर्ता, दंडा कोंडाम्मा चॅरिटेबल ट्रस्ट, हैद्राबादः-

सदरहू प्रकल्प हा शेतक-यांच्या व परिसराच्या फायद्यासाठी आहे. तरी त्यास मंजुरी मिळावी. प्रकल्प व्यवस्थापनाने कॉर्पोरेट सामाजिक जबाबदारी निधी ही १० कि.मी. परिघातील गावांमध्ये वापरावा. त्याचप्रमाणे कॉर्पोरेट पर्यावरण जबाबदारी निधीहा गावांमध्ये वापरावा. गावामध्ये नियतकालिन आरोग्यशिबिरे घेण्यात यावीत. त्याचा गावक-यांना फायदाच होईल. परिसरातील गावांमध्ये पावसाचे पाणी साठविण्यासाठी विविध उपाययोजना हाती घेण्यात याव्यात. त्यामुळे भूर्गभातील पाण्याची पाण्याची पातळी वाढेल. काही गावे दत्तक घ्यावीत.

पर्यावरण सल्लागार यांनी सांगतीले की त्यांनी केलेल्या विविध सूचनांचा अंतर्भाव पर्यावरण आघात मुल्यांकन अहवालात केलेला आहे.

१६) श्री. हिरालाल काशिद तांबोळी, राहणार- गाव-जामगाव,

तालुका-मोहोळ, जिल्हा-सोलापूरः-

मी शेतकरी आहे. ज्यावेळी कारखान्याचे गाळप होत असते, त्यावेळी कारखान्याकडे येणा-या रस्त्यावरची वाहतुक ही जास्त प्रमाणात असते. रस्ता उखडला जातो. धुळ उडू नये म्हणून कारखान्याकडून त्यावर सांडपाणी मारण्यात येते. त्यामुळे हवेचे प्रदूषण होते. ते केंव्हा रोखण्यात येईल?

परिसरातील रस्ते कच्चे असून धुळीचा त्रास होऊ नये म्हणून प्रदूषण नियंत्रण सयंत्रणेतील पाणी फवारण्यात येते. येथील रस्ते आता वाढत असणा-या वाहतुकीच्या क्षमतेचे करावेत. शासनाचे बांधकाम खाते सांगते की परिसरातील रस्ते हे ग्रामीण रस्ते असून ते फक्त २० टनचे लोड वाहणार एवढेच सक्षम असतात. परिसरातील लोकप्रतिनिधींच्या सहकार्याने मुख्य रस्ता जो मोहोळ, अंकोली मार्गे इंचगाव, येणकी, वटवटे हा रस्ता राज्यमार्ग म्हणून घोषित झालेला असून तो आता ६० सेटीमीटर जाडीचा डांबरी रस्ता होईल. त्यामुळे धुळीचा रस्ता राहणार नाही व पाणी टाकण्याचाही प्रश्न उद्भवणार नाही.

90) श्री अंजनेया नागेनहळ्ळी, अध्यक्ष व संस्थापक, समग्र परिवर्तन समुदाय, मुक्काम पोस्ट-एरानी, तालुका-राणीबेन्नुर, जिल्हा- हावेरी, कर्णाटकाः-

प्रकल्प विस्तारिकरणास पाठिंबा देताना त्यांनी सूचना केल्या की प्रकल्पात स्थानिकांनाच रोजगाराची संधि द्यावी, ऊसाला योग्य भावा द्यावा, कारण ऊसकामगार हे प्रगतीचा पाठीचा कणा आहेत. परिसरात हरितपट्टा विकासाचा कार्यक्रम केंद्र व राज्य प्रदूषण नियंत्रण मंडळाच्या निर्देशांनुसार राबवावा. त्याचप्रमाणे कामगारांची व गावातील लोकांच्या आरोग्याची काळजी घ्यावी. त्यांनी लेखी निवेदनही सादर केले.

१८) एच. मधुबाबू, सामाजिक कार्यकर्ता, हैद्राबाद

त्यांनी सांगितले की सदरहू प्रकल्प विस्तारिकरणास त्यांचा पाठिंबा आहे. तसे लेखी निवेदन त्यांनी भारत सरकारला दिले असून निवेदनाची एक प्रत ते बैठकीत सादर करत आहेत.

सदस्य, पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी उपस्थित सर्व एनजीओज्ना व सामाजीक कार्यकर्ते यांना प्रश्न विचारला की ते लांबून प्रकल्प स्थळावर बैठकीसाठी आलेले आहेत. ते प्रकल्पास पाठिंबा का देत आहेत?

सामाजिक कार्यकर्ते श्री मधुबाबू, हैद्राबाद यांनी सांगितले की सर्वात जास्त लोकसंख्या आपल्या देशात आहे, ते म्हणजे बेरोजगारी. सदरहू प्रकल्पामुळे स्थानिकांना रोजगाराची संधी मिळणार आहे. त्याचप्रमाणे प्रकल्प प्रवर्तक हे पर्यावरण संरक्षणाची जबाबदारी घेत आहेत. त्यांनी काही लेखी सूचनाही केलेल्या आहेत, त्यात हरितपट्टा विकास व गावातील लोकांना आरोग्यसुविधा यांचा समावेश आहे.

सदस्य, पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळाच्यातर्फे काही सूचना केल्या-

> १) आसवणी प्रकल्पासाठी पर्यावरण अनुमती घेतलेली आहे व मंडळाचे संमतीपत्र आहे, तर मप्रिन मंडळाने निर्देश केलेल्या अटी व शर्ती यांची १००% पूर्तता केलेली आहे काय?

पर्यावरण सल्लागार यांनी सांगितले की पर्यावरण, वने व हवामान बदल मंत्रालयाने सर्टिफिकेशन अहवाल दिलेला असून तो मप्रनि मंडळास सादर करण्यात आलेला आहे.

२) बैठकीत घन कच-याबाबत प्रश्न विचारण्यात आलेला आहे. तर बॉयलरमधून निघणारी राखेची विल्हेवाट कशी लावण्यात येते?

पर्यावरण सल्लागार यांनी उत्तर दिले की बगॅसवर आधारित प्रकल्प असल्याने ती राख शेतीसाठी वापरण्यात येते. कंपोस्टींगसाठी ३०-३५% राख वापरली जाते.

सदस्य, पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांना संमतीपत्रातील अटी व शर्तीप्रमाणे ती राख स्थानिक वीटभट्टी उत्पादकांना विकली पाहिजे. पर्यावरण सल्लागार यांनी त्याप्रमाणे पुढील कार्यवाही करण्याचे आश्वासन दिले.

3) हरितपट्टा चांगला विकसित केलेला असला तरी नविन नियमांप्रमाणे हरितपट्टा प्रकल्पाच्या सभोवती हवा. त्यासाठी १०० मीटर्सचा हरितपट्टा विकसित करण्यात यावा. प्रकल्प पर्यावरण संवदेनशील विभागात (Eco Sensitive Zone) मध्ये येत असल्याने या सर्व बाबींचा विचार होईल.

पर्यावरण सल्लागार यांना त्याप्रमाणे पुढील कार्यवाहिचे आश्वासन दिले.

४) रस्त्यावर पाणी मारण्याचा प्रश्न उपस्थित झाला. धुळीचे प्रदूषण टाळण्यासाठी रस्त्यावर पाणी मारतात हे चांगले आहे. मात्र ते प्रक्रिया केलेले किंवा शुध्द केलेले पाणी टाका.

> पर्यावरण सल्लागार यांना सांगितले की शुध्दल पाणी किंवा अतिरिक्त कन्डेनसेटेड पाणीच मारण्यात येईल.

सदस्य, यांनी उपस्थितांना त्यांचे काही आक्षेप वा सूचना असल्यास त्या उपस्थित करण्याचे आवाहन केले. उपस्थितांकडून कोणताच प्रतिसाद नव्हता.

सदस्य, पर्यावरणविषयक जाहिर लोकसुनावणी समिती यांनी बैठकीचा समारोप करताना सांगितले की स्थानिक वृतपत्रात बैठकीची जाहिर सूचना दिल्यानंतर स्थानिक मप्रनि मंडळ कार्यलयात काही आक्षेप व पाठिंबा पत्रे सादर करण्यात आल्या. त्या सर्व सूचना व बैठकीत उपस्थित करण्यात आलेल्या सूचना, आक्षेप, टिकाटिप्पणी यांची नोंद घेण्यात आलेली असून त्याचा अंतर्भाव हा बैठकीच्या इतिवृतान्तात करण्यात येईल. सदरहू इतिवृत्त व व्हिडिओ रेकॉर्डिंग, स्थानिक मप्रनि मंडळ कार्यालय, सोलापूर यांना व बैठकीत प्राप्त झालेली लेखी आक्षेप व प्रकल्पास पाठिंबा असलेली पत्रे अंतिम पर्यावरण आघात मुल्यांकन अहवालासोबत केंद्र शासनाच्या पर्यावरण, वने व हवामान बदल मंत्रालयातील तज्ज्ञ समितीस सादर करण्यात येईल. तज्ज्ञ समिती याबाबत योग्य तो निर्णय घेईल.

सदस्य, पर्यावरणविषयक जाहिर लोकसुनावणी समिती यांनी उपस्थित स्थानिकांचे, शासकीय अधिकारी, प्रकल्प अधिकारी यांचे आभार मानले व बैठकीचे कामकाज पूर्ण झाल्याचे जाहिर केले.

माननीय अध्यक्षांचे आभार मानून बैठक संस्थिगत करण्यात आली.

प्रकल्प विस्तारिकरणास पाठिंबा असलेली १० पत्रे/सूचना व प्रकल्प विस्तारिकरणास आक्षेप असलेली ०३ पत्रे सोबत जोडलेली आहेत.

समन्वयक.

पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती

तथा

प्रभारी, उप प्रादेशिक अधिकारी, मप्रनि मंडळ, सोलापूर

समिती

तथा

प्रादेशिक अधिकारी, मप्रनि मंडळ, पुणे

पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती

तथा

अपर जिल्हादंडाधिकारी, सोलापूर जिल्हा- सोलापूर